

Hrvatski restauratorski zavod predstavlja javnosti stručni rad svojih konzervatora i restauratora i kroz manifestaciju Dani europske baštine. Ove je godine prezentiran rad na slici koja prikazuje Presveto Trojstvo sa svecima iz crkve Presvetog Trojstva u Punteri.

Lučno zaključena pala nepoznatog majstora središnji je dio jednostavnog drvenog retabla. U središtu kompozicije nalazi se Bogorodica koja lebdi na oblacima, s krunicom i lilijanom u rukama, dok su u donjem dijelu slike prikazani sv. Matej evan-

Ministarstvo kulture, Konzervatorski odjel u Slavonskom Brodu

NOVI PRILOZI POZNAVANJU POVIJESNOG NASLJEĐA I KULTURNIH DOBARA BRODSKOG POSAVLJA

Baština - info

INFORMATIVNO-EDUKATIVNI IZBOR IZ STRUČNIH MATERIJALA ARHIVA MINISTARSTVA KULTURE (565.)

Piše: Željka Perković,
 diplomirani inženjer
 arhitekture,
 pročelnica

Hrvatski restauratorski zavod (VI. dio)

Slika „Presveto Trojstvo“ iz crkve Presvetog Trojstva u Punteri prije i poslije obnove

Pogled na unutrašnjost Franjevačkog samostana u Slavonskom Brodu

Stručnjaci HRZ-a proveli su istraživanja i restaurirali sliku „Sv. Klara“ iz brodske samostana

đelist i sv. Antun Padovanski. Prema natpisu na donjem rubu, pala je nastala 1798. godine prema narudžbi Mateja Antuna Stankovića iz Barbana. Tijekom 2021. i 2022. godine na slici su provedeni cjeloviti konzervatorsko-restauratorski radovi u Restauratorskom odjelu Vodnjan-Juršići.

Prije konzervatorsko-restauratorskih radova obavljena su istraživanja snimanjem slike tehnikama ultraljubičaste fluorescencije i infracrvene reflektografije te izradom rendgenograma. Snimanja su provedena zbog prisutnosti višeslojnog i neujednačenog oksidiranog laka koji je zatamio izvorni kolorit slike, starijega slikanog sloja vidljivog u oštećenjima zatečenog oslika te obrisa raznovrsnih formi starijega oslika koji su se ocrtavali na zatečenom sloju. Rendgenskom snimkom utvrđeno je da je gotovo cijela slika preslikana, a vidljivi su bili i dijelovi starijega oslika koji podsjećaju na slikareve probe. U jednom trenutku platno je prenamijenjeno te je dobilo novi oslik s drugačijim prikazom. Provedena je i stratigrafska analiza mikropresjeka podloge

i slikanog sloja. Platno slike bilo je olabavljeno, naborano u gornjem dijelu slike, dok je veća poderotina pratila unutarnji rub podokvira. Bila su prisutna i oštećenja platna, nastala naknadnim učvršćenjima slike za podokvir, čavlima izravno preko oslika. Nakon proba topljivosti potamnijelog laka, određena je metodologija njegova uklanjanja. Perforacije nosioca su sanirane, a gubici u nosiocu nadoknađeni intarzijama. Slika je potom podstavljena novim platnom i napeta na novoizrađeni drveni podokvir s klinovima. Podloga je rekonstruirana na mjestima oštećenja, dok su mjesta na kojima je nedostajao slikani sloj podložena gvaš bojama te retuširana lazurnim smolnim bojama, nakon čega je slika zaštićena lakom.

Konzervatorsko-restauratorski radovi provedeni su i na slikama iz franjevačkoga samostana u Slavonskom Brodu. Slike „Sv. Bonaventura“ i „Sv. Klara“ smještene su u prostorima franjevačkoga samostana u Slavonskom Brodu. Potpisao ih je bečki slikar Buday, a iz signature je također po-

znato da su nastale 1882. godine.

Slike su zatečene s većim poderotinama, a s poleđine su na njih bile zalijepljene zakrpe. Debeli slojevi ljepila uzrokovali su stezanje i velika izobličenja platna. Prije zahtjevnog uklanjanja zakrpa, lica slika zaštićena su japanskim papirom, zatim su višekratnim vlaženjem i mehaničkim stanjivanjem uklonjeni slojevi ljepila, a naposljetku i sve zakrpe. Analize uzoraka laka pokazale su da su slike prekrivene uljno-terpenskim lakom koji je teško uklonjiv, a ispostavilo se i da je tamna podloga na kojoj se lak nalazio vrlo osjetljiva.

Ukrasni okviri slika „Sv. Bonaventura“ i „Sv. Klara“ blago su površinski očišćeni, a oštećenja popravljena odgovarajućim kitovima. Obnovljena oštećenja su retuširana, a ukrasni okviri lakirani smolnim lakom. Sve slike zaštićene su s poleđine, uokvirene restauriranim ukrasnim okvirima i vraćene u prostore franjevačkoga samostana u Slavonskom Brodu.

(nastavlja se)